

УДК 81'255

Сидоренко Т. – ст. гр. 344

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З НУМЕРАЛЬНИМ КОМПОНЕНТОМ В АНГЛІЙСЬКІЙ, УКРАЇНСЬКІЙ І РОСІЙСЬКІЙ МОВАХ

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Іванова Н.А.

На сучасному етапі розвитку лінгвістики найбільш актуальним є питання щодо взаємодії культури та мови, і саме фразеологічні одиниці в цьому розумінні найбільш яскраво свідчать про специфіку картини світу того чи іншого етносу. Нумеральні фразеологізми не є виключенням. Так, в англійській мові ідея парності виражена словами *couple, pair, span*. Значення 'те, що єднає двох' ('that what unites two') надало основу для виникнення значення парності ('a union of two'). Наприклад, *a thirty couple of hounds, two dozen eggs, a pair of leads, a pair of drawers*.

Набір числівників, що входить до складу фразеологізмів, не завжди співпадає в англійській, українській і російській мовах. Число **сім** дуже широко використовується у трьох мовах. Наприклад, *in the seventh heaven, на сьомому небі; сім раз відмір, один відріж, один с сошкой – семеро с ложкой, семеро одного не ждут, сем бед, один ответ*. Образ великої мрії в українській і російській мовах передається часто застарілими словами-замірниками *пуд, тона, четверик, кілометр, сантиметр: тонны страниц, пять пудов любви*. Деякі фразеологізми при схожій мотивації мають особливості нормативної реалізації: *деньги грести лопатой; чтобы узнать человека, надо с ним пуд соли съест; an hour in the morning is worth two in the evening; один стіжок, вчасно зроблений, вартий дев'ятьох; talk nineteen to the dozen; много болтатъ*.

Трапляються випадки, коли деякі фразеологізми в одній з мов містять у своєму складі числівник, а в іншій мові фразеологізм з таким самим значенням числівника не має. Або в одній мові фразеологічна одиниця містить один числівник, а при перекладі ми маємо інші нумеративи, хоча зміст фразеологізму не змінюється: *сім раз відмір – один відріж; measure twice but cut once*.

Інколи у процесі фразеологізації числівники втрачають семи нумеральності, і отримують значення невизначеної більшої, або меншої кількості. При повному переосмисленні вони вказують на якісні характеристики предметів та явищ, або якісно нові факти: *one over the eight – подвыпивший; a man of one book – спеціаліст у якійсь одній галузі; that is a good one! – какая ложь!* тощо. Числівники *один (одна, одно)* можуть використовуватись у фразеологізмах російської або української мови для посилення значення, надання більшої експресивності: *только (одна) слава, тільки (одна) назва, ни (одной) живой нитки, ни (одной) живой души*.